

Izhaja:

10. in 25. vsakega mesca.

Dopisi naj se frankujejo.
Rokopisi se ne vračajo.

MIR.

Velja:

za celo leto 1 gold.
za pol leta 50 kr.

Denar naj se pošilja pod
napišom: Izdajatelju
„Mira“.

Vsakemu svoje!

Leto V.

V Celovci 25. februarja 1886.

Št. 4.

Naše prošnje.

Kadarkoli so se naši slovenski poslanci potegnili za slovenske šole na Koroškem, vselej so jim nemški liberalci odgovarjali: „Saj koroški Slovenci sami prosijo za nemške šole.“ Še le te dni je to laž pogrel neki poslanec v budgetnem odseku državnega zbora. Mi pa vemo, kako ljudstvo misli in sodi o sedajnih šolah, zato smo svetovali rodoljubom, naj začnejo nabirati prošnje za take šole, kakor si jih ljudstvo želi, namreč naj bojo šole 1. verske, 2. šestletne z dodano 2 ali 3 letno nedeljsko šolo, 3. slovenske, pa tako, da se v višem razredu podučuje tudi nemščina.

Slovenci so take prošnje radi podpisovali. Nabrlo se je vsega 93 prošenj, in sicer se je podpisalo v 42 farah 1700 posestnikov in posestnic, potem 20 občinskih zastopov in 31 krajnih šolskih svetov. Prošnje so poslale sledeče fare: Apače, Podkloster, Zrelec, Doberla ves, Kazaze, Zel. Kapla, Borovlje, Galicija, Št. Jur pri Velikovecu, Glinje, Klobasnica, Skočidol, Št. Jakob na cesti, Škocijan, Klošter Grebinj, Kotmara ves, Št. Lenart, Lipa, Bilčoves, D. M. na Jezeru (3 prošnje), Podgorje, Šmarjeta pri Velikovecu, Medgorje, Mohličje, Št. Nikolaj na Dravi, Št. Peter pri Velikovecu, Pokrče, Ruda, Čače, Št. Štefan pri Trušnjah, Kamen, Sveče, Tinje, Vrata, Št. Vid podjanski, Slov. Šmihel, Sele, Podljubel, Diekše, Črna.

Potem sledeče občine:

Rožna Bistrica, Tolsti Vrh, Galicija, Klobasnica, Škocijan, Libeliče, Bilčoves, Medgorje, Šmarjeta v Rožu, Vesica, Rožak, Rekarja ves, Vrba, Sele, Vovbre, Svetna ves, Diekše, Črna, Libučje.

Slednjič krajni šolski sveti:

Apače, Št. Danijel, Kazaze, Št. Ij, Zel. Kapla, Št. Lipš, Škocijan, Kerjanče, Kotle, Dvor, Libeliče, Št. Lenart, Lipa, Bilčoves, Podgorje, Šmihel pri Pliberci, Medgorje, Mohličje, Št. Peter pri Velikovecu, Št. Primož podjanski, Vogerče, Rožak, Žabnice, Žitara ves, Sveče, Černeče, Slov. Šmihel, Slov. Plajberg, Brodi, Diekše, Črna.

Toliko prošenj spričuje pač dosti jasno, da ljudstvo ni zadovoljno s sedajnimi šolami. Kaj poročajo pa naši nasprotniki? Vemo že naprej: rekli bojo, da so vsi ti podpisi prisiljeni. Pa pravičen človek jim tega ne bo verjel, ako pomisli, kako mirna in pohlevna je slovenska stranka na Koroškem in kako malo najde podpore in zaslombe med višo gospodo. Ko bi le za enega zvedeli, da

smo ga mi prisilili k podpisu, hitro bi nas tirali pred sodnijo! Kako bi tedaj mogoče bilo, da bi mi skor 2000 neodvisnih posestnikov zamogli prisiliti, da se podpišejo? Podpisi so pravični in prostovoljni, zato jih državni zbor ne more prezreti!

Naši nasprotniki, nemški liberalci, sami čutijo, da bi jim vtegnile naše prošnje postati nevarne. Zato zdaj v naglici nabirajo nasprotne prošnje, naj ostane pri šolah vse pri starem.

In kdo podpisuje njihove prošnje? Na to je odgovor prav lahek: v prvi vrsti tiste liberalne, na pol ponemčene občine okoli Celovca, ki jih imajo naši nasprotniki v rokah, in katere so od nekdanj navajene govoriti v imenu vseh koroških Slovencev, pa le takrat, kedar je treba pobijati slovenske prošnje. Tukaj imajo nemški liberalci svoje fabrike in svoje gradove; slovensko ljudstvo je pa večidel revno in se mora ravnati po bogatinih, ki mu dajejo zaslužek. Tudi po drugih slovensko-koroških krajih je dosti tovarn, grajščin in fužin, in povsod se najde še kak zagrizen nasprotnik slovenščine, ki bo nabiral podpise proti nam. Zato že vrjame, da bojo nabrali nekaj prošenj našim nasprotnih. Ako je pa vlada pravična, mora prvič ozirati se tudi na naše, ne pa samo na prošnje naših nasprotnikov; drugič pa ne sme pozabiti, kaj je namen ljudske šole in kaj tirja od nje postava. Ko bi le to veljalo, kar ljudstvo želi, potem bi vlada ne smela pobirati nobenih davkov, kajti teh si gotovo ne želi nobeden. In če v šolskih rečeh malo podučeno ljudstvo sim ter tje zahteva take (nemške) šole, v katerih se otroci nič ne naučijo, ne more in ne sme se mu vse potrditi, ker mora šola biti tako uravnana, da se otroci toliko naučijo, kolikor tirja od ljudske šole postava. Kar mi i tirjamo, to se vjema s postavo, in na tako željo se vlada lahko ozira; nasprotniki pa hočejo take šole, ki so zoper postavo in zoper pravi namen ljudske šole.

Kako postopajo naši nasprotniki, naj razvidijo gospodje poslanci še iz tega: pobirajo namreč prošnje tudi v Št. Petru, v Št. Jurji in v Št. Martinu. To so tri vasi blizo Celovca, ki so že skor čisto ponemčene. Druge krati bi se ti ljudje razžaljane čutili, ko bi jim kdo rekel, da so Slovenci. Pri ljudskem štenji so se skoraj vsi zapisali za Nemce. Zdaj, ko je treba pobijati naše prošnje, postali so pa naenkrat Slovenci in prosijo v imenu koroških Slovencev za nemške šole! Ali se to ne pravi, svet slepiti?

Kaj nam poročajo prijatelji naši?

Iz Celovca. (Prenapeta struna pokne.) Grabštanjnska fara šteje blizu 1500, in Šent-Petrška 800, torej vkup 2300 duš. Šola v Grabštanji je štiri razredna in šteje blizu 300 otrok. Obe fari in celo šolo oskrbljujejo gosp. fajmošter A. Wieser, ki so zraven še dehant in imajo s pisarijo veliko opraviti. Gosp. dehant W. slovijo po celej škofiji kot eden najizvrstnejših duhovnikov, ki so vredni vse hvale in časti na vse strani. Kjer so bili za kaplana — v Kapli in Celovci — povsod so v najboljšem spominu in jih skorej ne morejo pozabiti.

Kaka se jim pa godi v Grabštanji? Ni ga skorej liberalnega časnika, v katerem bi se ne napadali in grdili prav robato, surovo in lažljivo. Da so ta zvesti in vneti duhovnik nevernim liberalcem hud trn v peti, to lebko vjamemo in zapopademo. Česar pa ne zapopademo, je to, da veliko večja večina tamosnjih farmanov, ki so res dobroverni katoličani in zvesti Slovenci, da ti vse te grdobe mirno in tiho prenašajo in dopuščajo, da se dušnemu pastirju in dehantu dela taka vnebovpijoča krivica in taka grozna sramota. Večkrat so že brali, kako možko in resno so se te ali une fare potegnile za svoje duhovnike in liberalne časnike prisilile, da so njih lažnjive pisarije preklicali, zanaprej pa molčali. Dozdeva se nam, da tako ne pojde več dolgo naprej. Vsaka reč ima svojo mero — kar je preveč, je preveč, — prenapeta struna pokne. —

Iz Celovca. (Kako hitro je nekteri človek razžaljen!) Gospod Travnik v Medborovnicah se strašno jezi, da smo ga imenovali „Žiga“ Travnik. Ali mar ne vé, da je Siegmund po slovensko „Žiga“? Baron Cojs ni bil prav nič razžaljen, da so ga imenovali „baron Žiga Cojs“. Še nikoli nismo slišali, da bil kdo jezen, če smo ga imenovali „Janeza“ namesto „Johana“, ali pa „Jerneja“ namesto „Bartelna“. Gospod Travnik je pa tako razžaljen, da nam ukazuje po § 19 tiskovne postave, da moramo popraviti, da on ni „Žiga“ ampak „Siegmund“, in sicer zavolj tega, „da derartige ehrenrührig-satyrische (!) Namensfälschungen (!) ein sehr unliebsames Attribut zur Folge haben könnten.“ Če je toraj g. Travniku kaj pomagano s tem, bomo pa rekli, da ni „Žiga“ ampak „Siegmund“. In tako „mirna Bosna“!

Iz Celovca. (Občni zbor Celovške podružnice.) Dne 16. svečana zbralo se nas je lepo število, da smo volili stalni odbor za našo podružnico sv. Cirila in Metoda. Za predsednika smo izvolili gosp. prof. Einšpielerja, za blagajnika g. Rossbacherja, za tajnika pa gosp. Haderlapa. Blagajnik je bil dozdej g. Legat, pa zdaj ga nismo več volili, da ne damo zopet povoda tukajšnjim liberalcem do netaktnega napadanja, ker ima ta smrtni greh na sebi, da je na Kranjskem rojen. Zadnjič so ga „Freie Stimmen“ zaradi tega prav neotesano trgale v uvodnem članku. Ker pa zmirom pravijo, da slovenščino na Koroškem delajo samo Kranjci, zato smo hoteli pokazati, da ima tudi Koroška ljudi, ki ne prisegajo na evangelje od „N. fr. Presse“. Gosp. prof. Einšpieler je v lepem govoru razložil pomen in potrebo družbe sv. Cirila in Metoda. Podružnica je tudi sklenila prositi glavno družbo, naj ona pridobi advokata, ki bo Korošcem

pomagal do narodnih šol. S tem je bilo končano stvarno zborovanje, in sledila je prosta veselica s petjem in napitnicami. Ustanovnikov se je oglasilo pet, drugi so letniki.

Iz Celovške okolice. (Še veje stara sapa.) Liberalna navada je, nove šolske hiše staviti prav daleč od cerkve in šole, tudi po slovenskih farah napraviti nemške. Človek bi mislil, da se je v šestih letih, kar imamo konservativno, vsem narodom pravično ministerstvo grofa Taffa, liberalna sapa vendar prevrgla, — pa temu ni tako: še veje stara sapa. Na severnej strani mesta Celovec stoji — le pičlo uro hodá od mesta — farna cerkev sv. Jurja. Pridiguje se tukaj vselej po slovensko, otroci pa so dozdej hodili v Celovške šole. Zidala se bo nova šolska hiša in št. Jurje dobi svojo šolo. Farna cerkev stoji na prijaznem, solnčnem hribcu in se človeku prav prijetno na proti smehlja. Kako lepo in veselo bi stala nova šolska hiša blizu zraven farne cerkve! Pa le daleč proč od cerkve, da otroci ne morejo hoditi k šolskeje sv. maši in da imajo katehet le prav sitno hojo v šolo. To je stara liberalna sapa: tam pri Anabihljnu — blizu pol ure od cerkve — se je kupil prostor in se bode stavila nova šola. Se ve da bode tudi nemška, še tega menda ne bode treba, da bi učitelj znal tudi slovensko. Tako je volja nemškoliberalne gospóde in nemškoliberalnega g. župana. Gosp. duh. svetovalec in fajmošter Mih. Možič se je sicer potegoval za to, naj da se šolska hiša zida blizu cerkve in da učitelj mora vsaj znati slovensko, — pa vsaka beseda je bila bob ob steno. Taka se godi Koroškim Slovencem: vse še po starej sapi.

Iz Borovelj. (Dajte Slovencem prav osnovane šole.) Borovska občina šteje blizu 1900 duš, med temi jih domačinov ni deset trdih Nemcev. Kar jih je, so privandrani tujei, ki se med nami Slovenci prav dobro počutijo. Šola v Borovljah ima štiri razrede in šteje 325 učencev. Učencev, ki bi ne znali slovensko, je v resnici prav mala peščica, — podučni jezik pa je nemški. Tako berem v šolskem koledarji l. 1886. — Ko sem to bral, pride mi na misel, kaj se je v Borovljah godilo l. 1848 ali 1849. Tedajni občinski odbor je zaukazal, da mora v Borovskej šoli biti vse le nemško. Gosp. učitelj Greg. Somer in slovenski rodoljubi so se postavili po robu. Hodili so od hiše do hiše in nabirali podpise, naj posestniki naznanijo, ali res hočejo nemško šolo. Veliko več posestnikov se je izreklo za slovensko šolo, v kateri se v višem razredu naj pridene nemški nauk. Tako je tudi ostalo in tudi gosp. Prešern ki je tedaj v Borovsko šolo hodil, pa je zdaj c. k. okrajni šolski nadzornik in sedi tudi v c. k. deželnem šolskem sovetu, tudi ta gospod bode pritrdil, da so se otroci dobro naučili slovenščine, zraven pa tudi nemščine. Saj so Borovski šolarji v Celovških trdo nemških šolah prav lahko in dobro napredovali. Gosp. Somer so pa tako le podučevali: 2—3 leta je bil ves nauk samo slovenski, — potem je na vrsto prišel nemški abecednik, vmes se je vtikala nemška slovnica, tudi nemška računica, nemško berilo, in nemško spisovje. Tako smo se vsi — tudi jes sem tedaj hodil v šolo — lepo in lahko naučili slovenščine in nemščine. Srečni smo, da znamo oboje; moji otroci

pa, ki obiskujejo sedanjo Borovsko univerzo, znajo nemško brati in pisati, pa le pičlo razumejo, kar pišejo in beró, — slovenščine se pa sramujejo in slovenskih besed iz bukev komaj na dan spravijo. To je žalostno in sedanje šole niso vredne tolikih stroškov in toliko otroških let!

Jes nisem učitelj, pa šole me jako veselijo in zanimajo; zatorej poznam tudi nekaj sedanjih šolskih bukev, le škoda da se ne rabijo ali celo nič ali pa premalo. V krajih, kjer je en sam učitelj, naj se rabi čisto slovenski abecednik v prvem oddelku, v drugem pride na vrsto slovensko berilo, slovenska slovnica in računica; v tretjem oddelku, to je v četrtem ali petem letu se začne rabiti Prešernov abecednik, in nemška slovnica in računica; slovensko in nemško večje berilo in spisovje. — Tudi v večrazrednih šolah mora nauk biti skoz in skoz slovenski kakor je zgorej rečeno o prvem in drugem oddelku. Ako bi se ljudske šole po slovenskih farah tako osnovala in uravnale, naučili bi se otroci slovenščine in nemščine prav dobro in bilo bi konec vsemu prepiru zavoljo ljudskih šol. Vsi bi jih bili veseli.

Od spodnje Krke. (Šent Peterčani Slovenci?) Nisem vedel, ali bi se jezil ali smejal, ko sem bral v „Celovčanki“ (št. 32 od 10. febr.), da je „slovenska“ občina Št. Peter pri Celovcu enoglasno sklenila, naj ostane pri šolah na Koroškem vse pri starem, to je, pri nemščini. Ali je pa Št. Peter res slovensk? Ko so leta 1879 ljudi šteli, zapisalo se je 914 Šentpeterčanov za Nemce in le 214 za Slovence. Kedar je treba pa pobijati slovenske prošnje, oblečejo „za špas“ spet slovenski jopič, kterega so že davno slekli. Delajo ravno tako, kakor tisti „Marenberger Slovenen“, ki se vsake kvatre enkrat oglasijo v „Tagespošti“. Koga hočejo s tem slepiti? Ministre na Dunaji, ki ne poznajo koroških razmer. Mi pa že vemo, kakšni „Slovenci“ so Šentpeterčani.

Iz spodnje Zile. (O zadnji volitvi in pa o družbi sv. Cirila in Metoda.) Dopadlo se mi je, kar so Plajberžani postavili v „Mir“, da pojdejo Zilanom pot delat, če bo spet kaka volitev. Dobro bi pa bilo, ko bi prinesli seboj ne samo lopate ampak tudi mevre ali škafe, da bi liberalno lužo znosili v deveto deželo. Hvale vredni so so pa Šent Lenartčani, ki se snega niso ustrašili in so prišli po dve in tri ure deleč. Šent Lenartčani imajo še tisto besedo med seboj, da bi se najrajši ločili od Podklosterske občine. Ko bi vlekli z nemškimi liberali, bi jim to brž obveljalo, tako pa ne vem, če pojde ali ne.

Nekteri Zilani, ki še niso čisto ponemčeni, menijo se zdaj med seboj, da bi napravili podružnico sv. Cirila in Metoda. To bi bilo pač prav!

Iz Strojne pri Prevaljah. (O zadnji volitvi na zgornjem Koroškem.) Tudi mi spodnji Korošci smo se jezili, ko smo slišali, kako so Podkloštom in v Smerčah zavozili slovenski voz v liberalno lužo. Zdaj bomo videli, kako jim bo Ghon „davke znižal.“ Morda se jim je Ghon s tem prikupil, ko je predlagal v deželnem zboru, naj se odpravijo vse mute, da se bojo gospodje zastonj vozili v svojih kočijah, kmet bo pa plačal še več davka? Ja modrost naših liberalnih posilnemcev je tako velika, da bi bilo škoda, ko bi se pozabilo na njo; zato bi bilo dobro, ko bi se vsi

nemškutarski pregovori zapisali in natisnili v posebnih bukvicah. Kdor bi take bukvice nosil pri sebi, tak bi imel zmirom dosti denarja, ozdravil bi vsako bolečino in pečeni golobi bi mu kar sami letali v usta. Pa meni se zdi, da ponujajo nemški liberalci tako srečo, kakor tisti ljudje, ki prerokujejo numare za loterijo. Ko bi vedeli, da tiste številke res pridejo, zakaj jih pa sami ne stavijo? Tudi nemškutarji pravijo, da bomo vsi srečni, ko bomo enkrat nemško znali. Bil sem pa več let med Nemci in sem videl tam veliko beračev. Čudno se mi je zdelo, da tem siromakom nič ni pomagala nemščina.

Iz Podjunske doline. (Ali je to prav?) Že davno imam na srci, da bi nekaj povedal o šolah v bližnjem Velikovci. Celovčanka (Klagenfurter Zeitung) dne 5. febr. 1886 oglašča, da je v Velikovci prazno učiteljsko mesto. To mi daje priložnost, da povem, kar na srci imam. Velikovška okolica je čisto slovenska, v mestu samem je malo trdih Nemcev, in kaka je z otroci, ki v šolo hodijo? Potrudil sem se, da sem zanesljivo zvedel narodne razmere v Velikovskih šolah. V šolskem letu 1884/5 je štel I. razred 96 učencev. 37 nemških, 59 slovenskih, med njimi 7 tujih; II. razred 70 učencev, 43 nemcev, 27 slovencev 9 tujih. III. raz. a) 64 uč., 15 neme., 49 slov. 16 tujih; III. raz. b) 68 uč. 30 neme., 38 slov., 12 tujih; IV. razr. 96 uč., 49 neme., 47 slov. 15 tujih; V. razr. a) 57 uč., 22 neme., 35 slov., 15 tujih; V. razr. b) 45 uč., 35 n., 10 sl., 4 tuj.; torej vseh vkup je 496 učencev, med njimi 231 nemških, 265 slovenskih; iz tujih ne v Velikovške šole všolanih krajev jih je med temi 78 učencev. — Vesoljni svet naj pa zdaj poslušča: Za Velikovške šole, kjer jih je 231 nemških in 265 slovenskih otrok e. k. okrajni šolski svet nič ne omenja, da mora učitelj znati tudi slovensko! Kako more trd Nемеc na takej šoli dobro in vspešno podučevati? Omilovanja vreden je posebno gosp. katehet, ki podučuje mladino v krščanskem nauku. Slovenski otroci znajo brati nemški katekizem, ga pa ne razumejo; slovenskega pa, kterega bi razumeli, ne znajo ne brati, ker jim nihče ne pokaže slovenskih črk! Ali to ni narobe svet? Slišal sem praviti, da je v Porečah, Krivejvrbi, Grabštajnu le toliko trdo nemških otrok, da jih lahko našteješ na prstih ene roke. Gg. kateheti tudi teh nemških otrok ne zanemarjajo, ampak storijo in se trudijo ž njimi, največ ko premorejo. Slišal sem pa, da so jo od zgorej dobili, ker ne učijo nemških otrok tudi po nemško. Kdo pa se spominja 265 slovenskih otrok v Velikovskej šoli, kjer je vse trdo nemško? Prej ko ne višim šolskim oblastim v Celovci te narodne šolske razmere niso znane, in gosp. katehet bi prav storil, ako bi vse to natanjko naznanil dotičnim oblastnjam. Upam, da pride od zgorej prava pomoč!

Iz Šent-Janjža v Rožnej dolini. (Ali je to res postavno?) Bral sem v „Miru“, da so pri občinskih volitvah v Vetrinji in Pokrčah nemško-liberalni slovenski odpadniki zmagali s tim, da so si pridobili pooblastil (Vollmacht). Otočanci imajo kako njivo ali kak travnik ali nekaj gore v Vetrinjske občini. Od teh si je priskrbel gosp. župan Seebacher potrebnih pooblastil in jih k volitvi seboj prinesel menda petnajst! Ravno taka je

tudi bila v Pokrčah. Posestniki iz bližnjega Tomaža, Timenc in drugih vasi imajo nekaj zemlje v Šent-Miheljskej, to je v Pokrškej občini. Tam je ravno tako storil gosp. Wieser iz Škofjega dvora, akoravno ne spada v to občino. Razdelil je menda blizu dvajset oblastil! Tako so Slovence podrli, — meni se dozdeva, da to ni po postavi. Le poglejmo jo!

§ 4. občinskega volilnega reda od 15. marca 1864 pravi, da mora k volitvi vsak sam priti, le nekteri smejo po pooblastilu voliti. Med te spadajo tisti, ki imajo kako realiteto (Realität) pa drugod stanujejo. Pod besedo „realiteto“ pa nikdo ne zastopi kake njive, kakega travnika, ali nekaj gore, realiteteta je kako posestvo, pri katerem je tudi hiša ali skedenj. Kdor ima le kako njivo, travnik itd., pa zunaj občine stanuje, ta ima pravico voliti, pa mora sam priti volit. Zatorej pravi § 1. volilnega reda: Kdor kaj direktnega davka plača od realnega posestva, ta ima pravico voliti. Postava v § 4. pravi „realität“, v § 1. pa „realno posestvo“, kar ni vse eno in gotovo bi postavodajalec v enej in tistej postavi ne rabil za eno in tisto misel in reč različnih besed, — to bi se reklo zmešnjavo in pravdarijo napravljati. Torej je moja misel ta-le: Kdor zunaj občine stanuje, pa ima tam kako realno posestvo, od kterega plačuje kaj direktnega davka, ta sme in more po § 1. voliti pa mora sam priti. Kdor pa zunaj občine stanuje, pa ima tam kako „realiteto“, le samo tak sme in more pooblastilo narediti in koga mesto sebe pooblastiti, da voli namesto njega. To bi bila tudi za davkoplačevalce velika krivica, ki bi vsi ti, ki zunaj občine stanujejo, pa imajo nekaj krajcarjev direktnega davka pri občini plačati, imeli pravico, po pooblastilih voliti. Domačini, naj plačujejo 50 ali 100 gld., morajo vsi sami volit priti, nimajo pravice poslati pooblastenca. — Pa vendar to so le misli moje, prostega kmeta, inaj to reč razsodijo za to učeni in postavljeni gospodje!

Iz Kanalske doline. (Spomin na Belaško volitev 3. februarja 1886.) Akoravno je poteklo že več od treh tednov po volitvi v Belace, vendar še hočem spregovoriti nekoliko besed v spomin in o pomenu te volitve. Mi koroški Slovenci ne moremo kaj za to, da nemški sosedje še enega glasu ne privoščijo katoliškemu poslancu slovenske krvi, — da se nekteri Slovenci dajo nemškim in ponemčenim fužinarjem, grajščakom, uradnikom, učiteljem itd. za nos voditi in na limance vjeti. Dokler se Slovenci vsi ne oživijo, nam je skoraj nemogoče dobiti zastopnika in poslanca naše krvi in narodnosti, zlasti če se od nasprotni strani rabijo še raznoteri pritiski, kterih mi ne zmorem.

Pred zadnjo volitvijo se je nam tú in tam porugljivo in občutljivo rekalo: „škoda za vaš trud, — čemu hodite v Belak, — saj ničesar ne bote opravili.“ — Pač smo vedeli to tudi mi, ko smo zvedeli, da so propadli naši v Podklosterskej občini, vendar se še nismo dali oplašiti. Šli smo na volilno bojišče svetu dokazat, da je še Slovencev na Koroškem, da imamo svoje potežnje in se borimo za svoje pravice. V tem oziru me je volitev razveselila; v prijetno tolažilo mi je bilo, kako so se vedli in obnašali rojaki ob volitvi. Če odštejemo

nekoliko odpadencev ali polutancev iz krajev, kjer ponemčevanje pritiska in tlači že več rodov, so drugi slovenski volilci trdno stali in zavedno glasovali za kandidata, ki se že 40 let neumorno bojuje za naše in ljudske pravice.

Pri Bogu! nam Slovincem ne gre zato, da bi zdražbo delali ali z nemškimi sodeželani v razpri ali boju živeli, — tega ne; — temuč kakor naši očetje in praočetje želimo tudi mi v miru in spravi živeti v deželi. Vendar si tudi želimo vsaj enkrat zadobiti svojih pravic, ki jih ima vsako ljudstvo, vsak narod od Boga in ravno to nas žali, da nam Nemci teh pravic ne privoščijo, celo ne umejo, kako da se drznemo jih tirjati.

Solnce nam Slovincem nikdar ni odveč prijazno sijalo; vedno smo bili kakor ubogi Lazar v evangelji, primorani pobirati drobtine, ktere so padale od mize nemškega bogatina. Naš jezik je bil po uradih vedno v kot postavljen, iz šol iztiran, od sosedov in odpadencev zasmehovan in zaničevan; pa vkljub vsem tem neugodnostim, ki nas tarejo že več od 1000 let, smo še v deželi in mislimo še naprej ostati — Slovenci. Ta pomen je imela in dokazala Belaška volitev 3. februarja.

Opazoval sem gospôdo in gospodiče nasprotni stranke pred in med volitvijo, zdaj smem reči, smešen se mi je zdel njih strastni črt zoper nas in naše potežnje. Tu je bil šibek gospodič, kteremu se strast kakor živo srebro po žilah pretaka in mu ne da odmora, — vedno obiral svoje redke bradine lasulje; spet drugo škričasto človeče se je obnašalo, kakor da bi bil njegov ata že na strani Armina se bojeval zoper Rimljane, kakor on zoper nas Slovence, pa njegovo ime doni prav pravočato in kaže, da je kje ob Vltavi ali Moravi zagledal nemški svet. Divji krohot, ki se je razlegal po dvorani, ko se je naznanil izid volitve, me je močno spominjal bojnega krika rjavokožcev tam v amerikanskem zalesji. Naši sorojaki se tudi tega niso ustrašili v zavesti, da so storili svojo dolžnost. Naš narod je vendar trdna tvarina, da se ne da tako lahko zdrobiti, zmleti in vničiti!

V letopisu slovenske Matice berem, da so se Slovenci v sedanji Benečiji že blizo leta 700 po Kr. torej že pred 1200 leti vojskovali zoper Longobarde ob rečici Nediži pri Ažlji; do tje so namreč takrat segali. In dandanešnji je še pri onem mestu, ki leži uro od Čedadu nazgor meja med Slovenci in Furlani. — Koliko pritiskov so ondi trpeli Slovenci v teku 12 sto let in vendar so še ostali Slovenci in se kličejo tako. Rojaki posnemajmo jih tudi mi!

Iz Tinjan. (Šolske prošnje.) Že dolgo dragi „Mir“, nisem več pisal, pa zdaj me vleče k dopisu neka prilžnost. Zvedel sem, da so g. provizor v Tinjah, kakor v drugih farah, napravili za državni zbor prošnjo za versko, šestletno, najprej slovensko, potem pa tudi nemško šolo, res za slovenske kmete prav koristna in pametna prošnja; zakaj goste so ja pritožbe zoper sedajno šolo in gotovo so g. provizor podpisov — kolikor ne vem — od špoštovanih kmetov že nabrali. — Pa kaj se zgodi? Nasprotno prošnjo za sedajno liberalno, osemletno in skoz in skoz in skoz nemško šolo v Tinjskem okraju je pa prevzel in oskrbel Albin Holcer, po domače Špehko; njegov sluga, kteri je prošnjo trabantal, je bil Luka Ovšan, gost ali ofar

pri Henželnu. Kakor „Juri s pušo“ iz svojega balona, tako sem tudi pokukal na nasprotno prošnjo in sem videl sledeče podpise: Franc Jerne, najemnik pri Cekavu, Jožef Dobernik, po domače Župan, Luka Ovšan, Miha Vedenik, Vedenikov sin, Peter Kvas, Tomaž Gregor v Verdinovi bajti Jožef Kic, Petkov sin, Anton Bauer, mlinar, Lah, Alojz Moro, zidarski delavec. Pri vseh stoji ime: Grundbesitzer, pa sam Župan je posestnik. Znaniti da bom še več podpisov zvedel in pozneje v „Miru“ oznanil. Ta imena pa zdaj povem, da bojo g. provizor in drugi Tinjani vedeli, kateri ljudje da so v Tinjski fari tako vneti za sedajno, nemško šolo.

Iz Loč pri Bekštanji. (Velika krivica) se godi našemu č. g. fajmoštru. Liberalci jih namreč toliko črnijo in obirajo po svojih časnikih; pa mi farmani nemamo nobene pritožbe zoper gospoda. Lepo in prav nas učijo v cerkvi in zunaj cerkve. Da se liberalcem postavijo nasproti, to jim je le v čest. Mi Slovenci hočemo ostati pri naši starej, katoliški veri, in želimo le še to, da bi bile tudi šole uravnane v tem duhu, da bi se otroci izrejali za dobre kristjane.

Iz Velikoveškega okraja. (Ponočevanje. Krajne table.) Poročali ste menda že, da je pogorel Harih v Vodovnici. Morda bi bili še kaj rešili, ko bi bili hlapci doma. Pa le en sam je bil doma, drugi so šli — na ponočevanje. To nepotrebno in nemarno ponočevanje bi se moralo res prepovedati s posebno postavo. To bi bilo dobro za gospodarje pa tudi za hlapce.

Govori se, da bo okrajno glavarstvo pustilo narediti nove krajne table. Zdaj bi se lahko odpravila ta krivica, da so bile te table večidel le trdo nemške. Ali delajo mar te table samo za nemške vandrovce? Jaz mislim, da so najprej za nas, potem še le za druge ljudi. Mi smo pa Slovenci in hočemo slovenske table ali pa vsaj v obeh jezikih. Kaj bi pa Nemci rekli, ko bi jim naredili trdo slovenske table po vaših? „Kar sam sebi ne želiš, tudi drugim ne delaj!“ — Opomba vredništva. Ta reč spada v občinski zastop. Srenjski svetovalci naj se tedaj potegnejo za slovensko pravico!

Iz Vogerč pri Pliberku. (Šola in nemški liberalci.) Tudi pri nas pobirajo nemški liberalci podpise za prošnjo, naj bi ostalo pri šolah vse pri starem. Pri nas se je pa malokdo podpisal; saj naši kmeti ne marajo za osemletno šolo. Dosti je revnih otrok, ki nimajo kaj jesti. Lahko bi šli za pastirje, pa noben kmet jih ne mara, dokler jih mora pošiljati v šolo. Kmetom se godi tako slaba, da morajo najprej misliti na ljubi kruhek, potem pride še le nemški a-b-c.

Od D. M. v Dolini pri Krki. (Ne motite službe Božje.) Veseli smemo biti, da imamo Božjo pot, da pride v našo cerkev čedalje več romarjev od blizo in deleč, da se pripravljajo Mariji, nebeške kraljici, ali se jej zahvaljujejo za prejete dobrote. Pridejo pa tudi taki, ki jim ni za molitev, ampak le za kratek čas. Komaj čakajo, da je Božja služba pri kraju in da se začne razveseljevanje. Po leti kegljajo, po zimi pa po ledu igrajo. Popoldne vriskajo tam okoli cerkve, namesto da bi šli k nauku. Taki ljudje naj bi si izbrali kak

drug kraj za svoje veselje; Božjo pot pa naj prepuštijo pobožnim ljudem.

Iz Lipice. (Življenje fužinskih delavcev.) Fužinski zaslužek je koj slab. Vender bi še nekaj zalegel, ko bi ga ljudje obračali po pameti. Ker pa ne poznajo nobenih Božjih in cerkvenih postav, zato nimajo nobenega blagoslova ali žegna. Če celi teden ne bo jedel mesa, v petek ga pa bo! Enkrat z betom, enkrat s pesom! Ko denar potegne, ne ve, kako bi ga prej napravil, čez tri dni je pa joj. Tudi v starih časih so bili ljudje veseli, še bolj ko zdaj, pa vedeli so, da ima vsaka reč svoj čas in svojo mero. Zdaj so Božji plot raztrgali, pa kaj pomaga, ko jim je revščina postavila še bolj tesnega!

Od sv. Lovrenca pri koroški železnici. (Naše bralno društvo). Tukajšno kmečko bralno društvo prav dobro napreduje. Dne 27. dec. min. l. zborovalo je drugokrat. Pri tej priliki je g. župnik Puščavski razlagal, kako moramo svoj materni jezik nad vse druge jezike spoštovati ter se tudi za nja postavne pravice v javnem življenju potegovati. Naši nasprotniki vedno kriče na vsa usta, da jim delamo krivico, da hočemo nemški jezik zatreti in več takih bedarij, s katerimi pa slepijo le nevedne ljudi. Mi ne zatiramo nikogar, mi se le potegujemo za pravice svojega jezika, ki nam mora biti podlaga naši omiki in našemu napredovanju. Kdor se pa tako podučuje, kakor želé nasprotniki, tisti nazadnje ne zna ne slovenski in ne nemški, in postane res to, kar oni želé, pravi tepec, s katerim potem ravnajo, kakor se jim poljubi. Igrali smo potem po Slovenskem zelo znano šaloigro s petjem „Županova Micika“. Igralci so bili večinoma domačini, pa prav pošteno so se potrudili, da so vsak svojo ulogo rešili bolje, kakor se je pričakovalo. Miciko predstavljala je Marija Hormann (Stefanova) tako živo in spretno, da jo je bilo veselje gledati, ravno tako dobro je tudi Alojzija Ladinek (Lakožičeva) svojo resno ulogo izpeljala. Marija Gati in Fornezi sta se odlikovala z lepim petjem, J. Oswald (Betušek-ov) v Lehnu pa se je kot kmečki fant koj vrlo in krepko obnašal ter je zlasti s svojim petjem družbo razveseljeval. Viktor Gati je pa s svojo šaljivo ulogo vzbujal smeh in dobro voljo med gledalci. Bila je to res veselica vsem prav po volji, in mi smo odboru za njo hvaležni, ter ga samo prosimo, da tudi zanaprej prireja veselice z gledališkimi igrami. — Pri volitvi občinskega odbora v bližnjem Činžatu so dne 17. t. m. prav pošteno zmagali Slovenci. Naj bi tako storili Slovenci tudi po drugih bližnjih občinah! Opomba vredništva. Ktera fara bo na Koroškem tako srečna, da bo zamogla prva poročati o podobni veselici?

Kaj dela politika.

Poslanec Hren je državnemu zboru izročil naše šolske prošnje. Novi naučni minister pl. Gautsch je slabo potolažil slovenske poslance. Dr. Tonkli ga je namreč prašal, kdaj se bojo naredili slovenski razredi na latinskih šolah v Celji, Mariboru, Gorici in Pazinu? Minister je rekel, da se mora še prej pokazati, kako se bojo obnesle slovenske paralelke na Kranjskem, in če bojo učenci

znali dosti nemščine, ko prestopijo v peti razred, kjer je poduk nemšk. Mi pa vprašamo: zakaj mora biti v viših razredih vse nemško? Čehi, Poljaki, Hrvati imajo že latinske šole v svojem jeziku, zakaj pa Slovenci ne? Tudi zaradi ljudskih šol na Koroškem je dr. Tonkli prijel ministra. Gautsch se je izgovarjal na poročila, ktere dobiva od deželnega šolskega sveta Koroškega. Naši poslanci ne morejo zadovoljni biti z večnimi izgovori; treba bo pritiskati na to, da se naredi jasna postava, ki bo konec naredila vsem tem preprirom. — Nemški liberalci so predložili postavo, naj bi se nemščina razglasila za državni jezik; pravice drugih narodov pa hočejo tako obrezati, da bi se o ravnopravnosti ne moglo več govoriti. Sreča je, da liberalci nemajo večine; naša stranka bo pa se ve da zavrgla ta predlog. — Bolj pameten je nasvet poslanca Tauscheja, naj bi se naredila postava zoper vse tiste, ki kvarijo in ponarejajo jedi in pijače. Taka postava bi bila res potrebna, pa kaj pomaga postava, če se pa ne izpolnjuje. — Heilsberg je nasvetoval, naj bi žganje prodajala samo država, kakor tobak in sol; drugi ljudje ne bi smeli žganja ne kuhati, ne prodajati. Vlada še ni nič odgovorila na to. — Vlada je predložila državnemu zboru novo postavo „o črni vojski“ (Landsturm). Vsak, ki je za to, bo moral pod orožje do 42. leta. „Črna vojska“ se bo razdelila na dva kampa. Možje od 37. do 42. leta bojo stražili samo domačo deželo; tisti od 32. do 37. leta pa pojdejo tudi nad sovražnika, ako bo treba. Bližamo se res žalostnim časom. Kdo bo pa delal, če bo vse vojak? Ali se ne bo zemlja preveč opustila, če jej odtegnejo vse močnejše moške? Kako bojo orale ženske in otroci?

Bizmark hoče nekoliko odjenjati v boju zoper katoliško cerkev, da bo imel več duška proti Poljakom. 100 milijonov mark, v našem denarju dobrih 50 milijonov goldinarjev hoče porabiti za to, da bo med Poljaki nakupil zemljo in trde Nemce nascil na njej. Poljake hoče pregnati iz krajev, kjer so od nekdaj prebivali v miru in krščanskih šegah; za Nemce ugrabiti hoče zemljo, ki so jo obdelali in rodovitno storili Poljaki. Nemcem to ne bo prineslo sreče. — V Londonu so se zbrali delavci in sredi mesta so začeli razbijati, lomiti v hiše in ropati. Vojaki so jih potem razgnali. — Grki se še zmirom pripravljajo na vojsko zoper Turka. — Kuhajo se pa še druge reči, in vsak pravi, da bo spomladi vojska.

Gospodarske stvari.

Dolgovi na kmetijah.

Veliko je križev in nadlog, ki stiskajo ubozega kmeta: dolgovi, davki, dragi in nezanesljivi posli, slabe letine, slaba žitna cena, predraga pravica, vremenske nesreče ali uime itd. Najhujša med temi nadlogami pa so dolgovi. Pa ne še toliko dolgovi, kakor obresti (činži) od dolgov. Kaj lepo piše o vseh teh rečeh g. dr. Vošnjak v „letopisu slovenske matice.“ Po njegovem poročilu bilo je leta 1882 na kmetijah utaboliranih dolgov: na Koroškem 65 milijonov, na Kranjskem

65½ milijonov, na Štajerskem 259 milijonov, na Primorskem 57 milijonov. Marsikteri dolg je sicer res že plačan, pa še ni izbrisan iz gruntnih bukev; nasprotno pa je tudi dosti takih dolgov, ki niso zapisani v gruntne bukke. Prav natenko se tedaj ne more vedeti, koliko je dolgov na kmetijah, to pa vemo, da jih je strašno veliko. Huda je bila robota in desetina; pa nič bolje se ne godi v naših časih zadolženemu kmetu. Že kmet brez dolga mora trdo delati in slabo jesti, da si toliko zasluži in pri ustih pritrga, da plača visoke davke. Zadolžen kmet pa mora plačati davke, zraven teh pa še obresti od dolga. Kaj mu pomaga ves trud in vse trpljenje; kaj mu pomaga, če se mu živina lepo redi, če mu žito lepo dozori; — saj on tega ne bo užival! Vse, kar je boljšega, mora prodati, da plača obresti svojemu upniku, da plača davke in posle. Če je dolžen 1000 gld., plača obresti 50 do 60 gld. na leto; to je silno veliko denarja, če se pomisli, kako slab kup ima zdaj žito! Upnik ali posojevalec pa teh 50 gld. kar brez vsega dela vtakne v svoj žep! To je ravno krivica naših dni, in iz tega prihaja silno veliko nesreče, žalosti, trpljenja in nezadovoljnosti med ljudstvom, da jemljejo ljudje prehude obresti od posojenih denarjev. Posojevalci denarja so kakor troti v človeški družbi; brez dela živijo od obrestij. Namesto njih morajo pa dolžniki toliko bolj pridno delati in toliko bolj slabo živeti, da plačajo dolžne činže. Taki dolžniki so „sužnji“ novega časa, obresti od dolgov, to je nova robota, ki mnoge kmete hudo stiska, mnoge pa čisto prežene iz domačije. V prvih časih kristjanstva je bilo prepovedano, obresti jemati od posojil. Judi so imeli to prepoved že v starem testamentu. Ko so postali pa ljudje bolj in bolj mlačni v veri, zbudila se je v njihovih srcih spet lakomnost; začeli so spet tirjati obresti od posojil, kolikor so jim tudi to branili in prepovedovali rimski papeži.

Zdaj smo pa že tako zabredli, da se činžev ne znebimo tako brž, veseli moramo biti, ako jih zamoremo vsaj znižati. Kmetovalci pridejo pa vsi na boben, ako se ne naredi postava, da se na kmetije ne bodo smeli več delati dolgovi. Bogati ljudje jih bojo vse pokupili, in potem bojo na svetu samo grofi in berači, kakor je na Laškem in Angležkem že zdaj. Ako hočemo rešiti kmetijski stan, moramo potem skrbeti, da se kmetije znebijo sedajnih dolgov, potem pa ne smejo več novih delati.

Nespametno je to, da se otrokom zapisujejo tako velike dote. Naj bo starejši brat še tako priden, če ima pa 5 ali 6 bratov in sester, da mora vsakemu izplačati velik delež, potem se mora zadolžiti in težko bo kedaj izlezel iz dolgov. Tudi tak kmet, ki se rad pravda, bo kmalo zabredel v dolgove. Včasih pa se dolg naredi brez vse potrebe. Dokler je kmet brez dolga, mu vsak rad posodi. Kmet si misli: „saj bom prodal vole ali prešiče in bom lahko plačal.“ Potem pa pride kaka nesreča vmes, recimo toča, povodenj, ogenj ali živinska bolezen, kmet porabi denar za druge potrebe, dolg mu pa ostane. Leto za letom plačuje obresti, če jih ne zmore, naredi nov dolg, tako rastejo spet obresti, in kmet se dolga več ne znebi. Trpinčijo ga skrbi noč in dan, nikoli več ne more biti vesel. Ko pa dorastejo otroci,

kaj jim je pomagano z zadolženo kmetijo? Boljši je, da jo prodajo, denar, kar ga je čez dolg še ostalo, razdelijo med seboj in grejo po svetu. Zares je če skrajni čas, da se za kmetijski stan poskrbi z boljšimi postavami!

Za poduk in kratek čas.

Trije lovci.

(Pravljica od sv. Ane v Slov. goricah. *)

Bili so nekaj trije bratje in vsi lovci. Neki dan gredó zopet na lov. Pri velikem hrastu se pa pomenijo, da se bodo tamkaj snidli, kateri prvi pride do njega, mora na poslednja dva počakati. Od hrasta so pa držale tri ceste. Vsaki si toraj izvoli jedno cesto in se razidejo.

Najpopred jim vsakemu pred oči pride volk, na kterege pomeri puško svojo; pa volk žalostno zajeci in prosi milosti, obetajoč, ako mu življenje pusti, da mu bo na vsak način nekaj koristil. Usmilijo se volkov, kateri kakor pohlevni psički gredo vsak za rešiteljem svojim. Druga žival, ki jim pred oči pride, bil je orjaški medved, in tretja močan oroslan (lev). Vseh teh živali so se usmilili in pustili jim življenje, zverine pa so iz hvaležnosti šle za rešitelji svojimi, želeč jim stoterno povrniti to dobroto.

Pri hrastu so se potem vsi spet našli. Ko so se dalj časa pogovarjali, poslove se spet in glejte, živali zopet gredó za njimi, in to vsaka za rešiteljem svojim.

Najmlajši pride po naključbi do velikega mesta, in ukrene v prvo gostilnico, da bi popil glaž vira. Ondi je videl žalostne obraze, in čul govoriti: „O naša uboga kraljičina, o kako bi njo radi rešili, ako bi nam bilo mogoče!“ Na vprašanje, kaj se namerjava z njo zgoditi, dobi odgovor: „Tukaj v tej le reki živi grozen zmaj ali drakon, v živež mu pa moramo mi mestjani skrbeti in prinašati nedolžne — mlade device, da nje požira. Pa sedaj smo že vse pometali v žrelo temu nenasitnežu, in ostaja nam samo še krasna kraljičina. O da bi se našel rešitelj, postala bi gotovo žena njegova, kakor je obljubil sam kralj, nje oče. Ko torej Urbanek, tako je bilo ime najmlajšemu izmed bratov, sliši o krasni kraljičini, in da si njo lahko zasluži za ženo, ako ugonobi grdo pošast, ter njo reši gotove smrti, poskoči od veselja in reče: „Jaz se hočem poskusiti s pošastjo, naj velja kar rado.“ Takoj napiše list na kralja, spusti v majhno torbico ter obesi volku okolo vratu in ga pošlje h kralju. Straža pa pri palači kraljevi ni pustila volka notri. Ves žalosten in nevoljen je odšel k Urbanu nazaj. Urbanek je pobožal zvesto mu živalico in torbico obesi orjaškemu kosmatinecu — medvedu okolo vrata, z naročilom, naj on poskusi, ako mu bo možno priti do kralja. Medved žalostno pogleda Urbana, menda misleč, kaj, ako ne bo nič izdalo in bo pot zastoj. Tudi medved pride nazaj, ne da bi kaj opravil. Tretjič obesi torbico močnemu oroslanu okolo vratu, kateri, kadar je prišel do straže, strašno zarjove, da si straža od

strahú ni upala, odpoditi ga. Kralj se je čudil, videvši pred seboj oroslana. Silno radoveden, kaj nosi v torbici, pogleda v njo in najde pismo, v katerem se je bralo:

Svitli kralj, mogočni gospod! ako Vam je ljubo, hočem jaz poskusiti srečo, morda ugonobim grdega zmaja, ki že preži po hčerki Vaši; proti temu, da dobim njo za ženo! Ves Vaš Urbanek.

Ko je kralj to drobno pismice prebral, je postal neskončno vesel, da takoj z oroslanom Urbaneku odpošlje pismo in ga povabi, naj takoj pride k njemu, da se o tem natančno pogovorita, ker skrajni čas je za kraljičino; zmaj se bo skoraj spet prikazal, in ako ne dobode žrtve svoje, gorje vsem mestjanom, in celi deželi!

Urbanek je takoj obrnil korake do kralja. In ne dolgo časa potem ga že vidimo stati pri reki, zraven „sohe“, ki je bila za to postavljena, da so žrtve namenjene grdi pošasti tjekaj postavljali. Urbanek imel je „zavihane“ rokave in v rokah držal ostro brušen meč. Bil je pripravljen za napad na ljutega zmaja ki je tako hud strah delal celej okolici.

(Dalje pride.)

Smešničar.

Miha: „Kaj pa rečeš svoji ženi, kedar prideš zvečer iz gostarije pozno na dom?“

Jaka: „Jaz rečem samo „dober večer“, potem pa cel čas koj ona naprej govori.“

Kaj je novega križem sveta?

Na Koroškem. K letošnjem vojaškem naboru bojo poklicali tudi 4. razred. Nabirali bojo: v Belaku od 15. do 22. sušca; 23. in 24. sušca v Trbižu; 26. in 27. sušca v Št. Mohoru; od 12. do 15. aprila v Celoveu za okolico; 16. in 17. aprila v Borovljah; od 2. do 7. aprila v Velikoveu; 8. 9. in 10. aprila v Pliberci; 12. in 13. aprila v Št. Pavlu. — Katoliško politično društvo v Celoveu imelo je svoj občni zbor 21. t. m. Več prihodnjic. — Po Koroškem zbolí zdaj mnogo ljudi, posebno otrok, za davico. V nekaterih krajih imajo pa ošpice. Tudi iz Štajerskega se čuje, da jih veliko zbolí za davico. — Inžinir Rohaček se ponuja, naj bi mu dali pravico, da bi zidal parni tramway od Celovca do jezera. Ali se bo to pač splačalo? — Že spet so zasledili med ljudstvom več ponarejenih srebrnih goldinarjev. Varujte se jih! — Spet enkrat so prijeli in pod ključ spravili nevarnega tatu Franca Malija. — Pri Zgornji Beli je padel v globočino nek kmečki sin, ko so na saneh vozili seno iz planine. Pri tem nevarnem delu se zgodi skor vsako leto kaka nesreča.

Na Kranjskem. Mil. g. knezoškof Ljubljanski so pred kratkim enkrat k sebi na obed povabili vso Ljubljansko duhovščino. Ta redka priljudnost visokega gospoda je razveselila vse duhovnike. — Gosp. dr. Valenta je spisal prav dobro in potrebno knjižico „Kratek navod o prvi pomoči pri smrtnih nevarnostih.“ — V Kamniškem okraju prikazale so se ošpice. — Pri Rakeku je prišel železniški sprevodnik pod voz, in zdrobilo mu je obe

* Kdor še kaj vé takih pravljic, prosimo, da nam jih pošlje.

nogi. Umril je v kratkem. — V Litijski fabriki za svinec je mašina raztrgala neko delavko. Prišla je preblizo in mašina jo je zgrabila za obleko. — „Slovana“ prišla nam je v roke ravnokar tretja letošnja številka. Poleg odbranega gradiva v vezanej in nevezanej besedi odlikuje se ta številka še posebno s krasnimi slikami: Jan Lego, Dimitrij Aleksandrovič Agrenjev in njegov pevski zbor in mlada vrtnarica. Poslednja slika je delo našega domačega umetnika Ivana Šubica. — „Slovan“ je res tako lep list, da se more malo vzporejati z ilustrovanimi listi drugih narodov in zato prav toplo priporočamo, naj ga naše občinstvo podpira z mnogoštevilnim naročevanjem.

Na Štajerskem. Ptujski trgovec Andrej Jurca je dal 100 gld. za družbo sv. Cirila in Metoda. — Ponesrečil je železniški čuvaj Vlaškar pri Hočah. — V Veržeju se je ustanovila požarna straža.

Za zidanje nove cerkve na Zilski Bistrici so darovali:

	prenos 51 gld. 30 kr.	
Č. g. Jan. Ogriz, duhoven v Celovškem bogoslovju	1	—
Č. g. Fr. Treiber, duhoven v Celovškem bogoslovju	1	—
F. V.	—	50
Č. g. J. Volavčnik, kanonik v Velikovu	2	—
Sl. podobčina v Dražgošah pri Železnikih	2	—
	57 gld. 80 kr.	

Kmetija z gostilnico, 40 oralov zemlje, lepo vkup zložene, lepa hiša, hlev in skedenj, dobra klet, v se novo zidano: na lepem, ravnem svetu blizu ceste, ne deleč od Vrbskega jezera, je na prodaj (zavolj bolehnosti), z vso hišno opravo in živino. Posestvo samo velja 6500 gld. Za živino in hišno orodje se bomo posebej pobotali. Njive in travniki so lepi, gojzd (les) je sam 1500 gld. vreden. Najemščine nese posestvo 500 gld.; poprav ne bo tako hitro, ker je vse novo. Več se izve pri vredništvu „Mira“.

Za merjenje zemljišč se priporočuje Valentin Poschinger, potrjen in prisežen zemljemerec (geometer) v Borovljah.

Učenca, ki zna slovensko in nemško in je dokončal šole, sprejme takoj v poduk g. Janez Červenka, trgovec v Železni Kapli. Vpraša se lahko tudi pri gosp. R. Červenki, trgovcu v Celovcu blizu kosarne.

Borove popke od polomljenih borovceev (izključljivo le od teh) kupuje v vsaki množini in po najboljši ceni

Josip Levec,

trgovec pri mesarskem mostu, v Ljubljani.

Podpisani priporočuje se p. n. občinstvu, posebno prečastiti duhovščini, za izdelovanje **podob, oltarjev, prižnic, križevih potov** itd. iz lesa, in iz pravega angleškega marmor-cementa, kakor tudi tlak iz Portland-cementa v različnih obrazcih, ki ne zaostaja v trdoti nobenemu kamnu, vsakojake ornamente za poslopja in mozaikla. Vse cerkvene dela in prenovljenja in pozlatenja spadajoča v mojo stroko izdelujem trdno in po mogoče nizki ceni.

Fr. Ozbič,

cementni tehnikar, podobar in pozlatar v Celovcu, šolske ulice št. 17.

Loterijske srečke

od 20. februarja.

Gradec	26	1	9	35	23
Dunaj	29	12	55	31	35

Tržna cena v Celovcu.

Ime blaga	na birne		na hektolitru	
	gld.	kr.	gld.	kr.
pšenica	5	40	6	50
rž	4	40	5	50
ječmen	3	80	4	75
oves	2	20	3	—
hejda	3	55	4	50
turšica	3	80	4	75
pšeno	—	—	—	—
proso	—	—	—	—
grah	5	20	6	—
leča	—	—	—	—
fižol	5	40	7	50
krompir	1	25	1	50
			na kilo	
			gld.	kr.
goveje meso	—	—	—	58
teleče meso	—	—	—	64
svinjsko meso	—	—	—	62
kostrunovo	—	—	—	44
maslo	—	—	1	—
puter	—	—	—	94
prekajen špeh	—	—	—	70
frišen špeh	—	—	—	56
mast	—	—	—	60
100 kil sena	—	—	2	80
100 kil slame	—	—	2	20
100 kil deteljnega semena	—	—	37	—

V tretjič pridejo na dražbo:

10. sušca. Repelnova kmetija v Spodnjem Dobju, cena 3105 gld., pri okr. sodn. v Belaci.

12. sušca. Pipejeva kmetija v Tolstem Vrhu, cena 1308 gld., pri okr. sod. v Pliberci.

12. sušca. Dobnikova bajta v Drožicah, cena 745 gld., pri okr. sod. v Rožeci.

13. sušca. Nacijeva bajta v Guči, cena 1467 gld., pri okr. sodn. v Svincu.

17. sušca. Francova bajta v Jazbini, cena 407 gld., pri okr. sod. v Pliberci.

22. sušca. Fr. Valentičeva hiša v Celovcu, cena 10.444 gl., pri deželni sodnji v Celovcu.